

Konjunkturbarometern Juni 2017

Konjunkturinstitutet är en statlig myndighet under Finansdepartementet. Vi gör prognoser som används som beslutsunderlag för den ekonomiska politiken i Sverige. Vi analyserar också den ekonomiska utvecklingen samt bedriver tillämpad forskning inom nationalekonomi.

I **Konjunkturbarometern** publicerar vi varje månad statistik över företagens och hushållens syn på den ekonomiska utvecklingen. Undersökningar liknande Konjunkturbarometern görs i alla EU-länder.

Rapporten **Konjunkturläget** är främst en prognos för svensk och internationell ekonomi, men innehåller också djupare analyser av aktuella makroekonomiska frågor. Konjunkturläget publiceras fyra gånger per år. **The Swedish Economy** är den engelska översättningen av delar av rapporten.

I **Lönebildningsrapporten** analyserar vi varje år de samhällsekonomiska förutsättningarna för lönebildningen.

Den årliga rapporten **Miljö, ekonomi och politik** är en översyn och analys av miljöpolitiken ur ett samhällsekonomiskt perspektiv.

Vi publicerar också resultat av utredningar, uppdrag och forskning i serierna **Specialstudier, Working paper, PM** och som remissvar.

Du kan ladda ner samtliga rapporter från vår webbplats, www.konj.se. Statistik och data hittar du på www.konj.se/statistik.

Innehåll

Sammanfattning.....	5
Företag	7
Totala näringslivet	7
Tillverkningsindustri.....	7
Bygg- och anläggningsverksamhet.....	8
Detaljhandel.....	10
Privata tjänstenäringsar.....	11
Hushåll	12

Sammanfattning

Barometerindikatorn steg från 111,7 i maj till 112,1 i juni och visar på ett fortsatt mycket positivt stämningläge i ekonomin. Detaljhandeln är den sektor som sticker ut mest med en uppgång i konfidensindikatorn på hela 6,9 enheter i juni. Även tillverkningsindustrin bidrog till uppgången medan bygg- och anläggningsverksamhet bidrog negativt. Hushållens syn på sin egen ekonomi är fortsatt positiv, men förtroendet för den svenska ekonomin föll tillbaka igen efter förra månadens uppgång.

Konfidensindikatorn för tillverkningsindustri pekar fortsatt på ett mycket starkt läge inom industrin. Framför allt är industriföretagen ovanligt nöjda med orderstockarnas storlek i nuläget. Antalet anställda uppges ha ökat de senaste månaderna och de optimistiska anställningsplanerna inför kommande tre månader signalerar om fortsatta nyanställningar.

Även byggföretagen ser fortsatt positivt på orderstockarnas storlek i nuläget. Förväntningarna på byggandet är fortfarande jämförelsevis höga men har trendmässigt dämpats under årets första del. En ökad andel husbyggare uppger att brist på arbetskraft är det främsta hindret för ett ökat byggande, trots en stark sysselsättningsutveckling de senaste månaderna.

Detaljhandelns konfidensindikator steg hela 6,9 enheter i juni och visar nu på ett starkare läge än normalt. Ökningen kan främst kopplas till förbättrade försäljningsutfall de senaste månaderna och ett minskat missnöje med varulagrens storlek.

Konfidensindikatorn för de privata tjänstenäringarna ändrades inte nämnvärt i juni utan ligger kvar en bit över det historiska genomsnittet. Tjänsteföretagen är fortsatt jämförelsevis nöjda med nuvarande uppdragsvolym och anställningsplanerna för de kommande tre månaderna är i juni mycket optimistiska.

Begrepp och metod

Barometerindikatorn

har som syfte att mäta det aktuella stämningläget i den svenska ekonomin genom att använda informationen från både företags- och hushållsbarometern. Barometerindikatorn samvarierar med förändringen av BNP. Den har standardiserats till medelvärde 100 och standardavvikelse 10. Standardiseringen av Barometerindikatorn innebär att den inte kan beräknas som ett vägt medelvärde av de ingående sektorernas konfidens indikatorer.

Konfidensindikatorer

används för att sammanfatta situationen och förväntningarna i en viss bransch eller sektor. De är standardiserade till medelvärde 100 och standardavvikelse 10.

Nettotal

är skillnaden mellan andelen respondenter som svarat till exempel ökat respektive minskat eller bättre respektive sämre på en fråga.

Säsongsrensning

av en tidsserie innebär att avlägsna variationer som beror på säsong. Indikatorerna revideras något varje månad när de ingående netttotalen säsongsrensas.

Trend

Ibland redovisas en trend, där tillfälliga effekter (brus) har avlägsnats.

Läget

++ mycket starkare än normalt
+ starkare än normalt
= ungefär som normalt
- svagare än normalt
-- mycket svagare än normalt

Läs mer om begrepp och metoder i metodboken för Konjunkturbarometern: www.konj.se/metodbok-barometer

Tabell 1 Indikatorer i Konjunkturbarometern

Index medelvärde=100

	apr 2017	maj 2017	jun 2017	Förän- dring	Läget
Barometerindikatorn	112,4	111,7	112,1	0,4	++
Konfidensindikatorer					
Tillverkningsindustri	122,4	118,2	119,9	1,7	++
Bygg- och anläggningsverksamhet	111,1	114,2	112,1	-2,1	++
Detaljhandel	99,2	100,3	107,2	6,9	+
Privata tjänstenäringar	103,1	104,5	104,6	0,1	+
Hushåll	103,7	105,6	102,5	-3,1	+

Barometerindikatorn

Tillverkningsindustri

Bygg- och anläggningsverksamhet

Detaljhandel

Privata tjänstenärningar

Hushåll

Företag

Totala näringslivet

NYANSTÄLLNINGARNA FORTSÄTTER

Företagens syn på rådande efterfrågeläge är fortsatt betydligt ljusare än normalt. Signalerna är starkast från tillverknings- och byggindustri samt de privata tjänstenäringarna, medan handelsn syn på nuvarande försäljningssituation är ungefär i nivå med det historiska genomsnittet.

Samtliga sektorer i näringslivet rapporterar om en jämförelsevis stark utveckling av sysselsättningen de senaste tre månaderna. Anställningsplanerna på tre månaders sikt är oförändrat mycket optimistiska. Särskilt tillverkningsindustrin och de privata tjänstenäringarna redovisar betydligt högre förväntningar än normalt på utvecklingen av antalet anställda de närmaste tre månaderna.

Tabell 2 Totala näringslivet

Indikator och säsongsrensade netttotal

	Medel	mar 2017	apr 2017	maj 2017	jun 2017
Konfidensindikator	100	108,4	108,3	108,3	110,3
Efterfrågeläge, nulägesomdöme	-18	0	2	-1	1
Antal anställda, utfall	-4	13	11	12	14
Antal anställda, förväntningar	-3	16	15	18	18

Tillverkningsindustri

MOTORFORDONSINDUSTRIN GÅR PÅ HÖGVARV

Utfall och nuläge: Industriföretagen rapporterar om en god produktionsstillväxt de senaste tre månaderna.

Orderingången från exportmarknaden uppges ha ökat i ännu större omfattning än i maj. Av de största branscherna redovisar motorfordonsindustri och maskinindustri de starkaste siffrorna.

Orderingången på hemmamarknaden bedöms ha ökat i något mindre omfattning än i juni men är fortsatt stark. Läkemedelsindustri är exempel på en bransch som redovisar minskad orderingång på hemmamarknaden.

Företagens samlade bedömning av storleken på såväl de totala orderstockarna som exportorderstockarna är mycket positiv.

Synen på färdigvarulagrarnas storlek är fortsatt mycket ljus och trenden har det senaste halvåret varit positiv. Andelen företag som rapporterar att de nyanställt de senaste tre månaderna

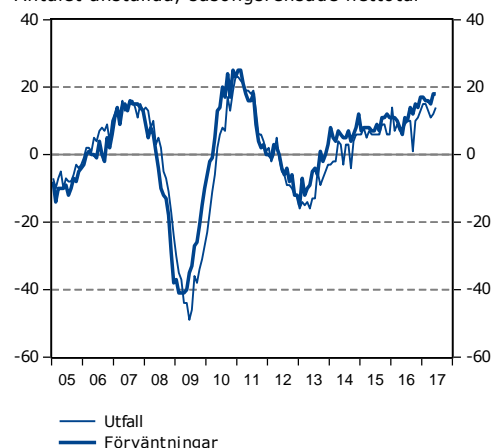
Totala näringslivet

Konfidensindikatorn, säsongsrensade värden. Index, medelvärde=100

Totala näringslivet

Antalet anställda, säsongsrensade netttotal

Tillverkningsindustri

Produktionsvolymen, säsongsrensade netttotal

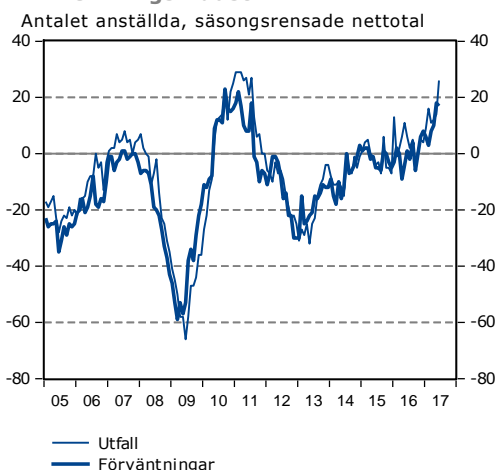
Tillverkningsindustri

ökade jämförelsevis mycket i juni. Några branscher som har nyanställt i betydande omfattning är motorfordonsindustri, annan transportmedelsindustri samt maskinindustri där motorfordonsindustri sticker ut med ett mycket högt netttotal.

Förväntningar och planer: Industrins produktionsplaner för de närmaste månaderna är fortsatt betydligt mer optimistiska än normalt men justerades ner något i juni. Mest optimistiska är motorfordonsindustri, petroleumindustri samt gummi- och plastindustri.

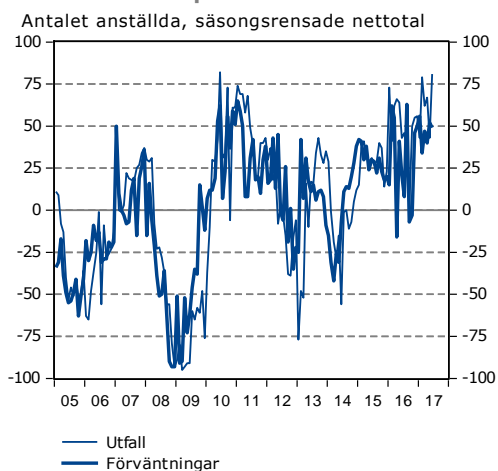
Även anställningsplanerna är betydligt mer positiva än normalt och signalerar om ökad sysselsättning i tillverkningsindustri de närmaste månaderna. Motorfordonsindustri är tillsammans med metall- och maskinindustri samt elektronikindustri de mest optimistiska branscherna.

Försäljningspriserna på såväl hemma- som exportmarknaden väntas sammantaget öka något på tre månaders sikt.

Tillverkningsindustri**Tabell 3 Tillverkningsindustri**

Säsongrensade netttotal

	Medel	mar	apr	maj	jun
		2017	2017	2017	2017
Utfall och nuläge					
Produktionsvolym	15	28	28	29	28
Orderingång hemmamarknad	6	15	20	23	19
Orderingång exportmarknad	12	19	26	29	39
Orderstock (nulägesomdöme)	-18	1	17	6	12
Exportorderstock (nulägesomdöme)	-11	2	17	2	19
Färdigvarulager (nulägesomdöme)	14	1	-3	0	-2
Antal anställda	-9	11	12	14	26
Förväntningar och planer					
Produktionsvolym	21	23	36	37	34
Försäljningspriser hemmamarknad	8	9	14	19	15
Försäljningspriser exportmarknad	1	6	18	18	19
Antal anställda	-13	8	10	18	17

Motor- och släpfordonsindustri**Bygg- och anläggningsverksamhet****HUSBYGGARNA HINDRAS AV ARBETSKRAFTSBRIST**

Utfall och nuläge: Byggandet har fortsatt öka i betydligt större omfattning än normalt de senaste månaderna. Även orderstockarna har vuxit ytterligare och företagens omdömen om storleken på orderstockarna är fortsatt ovanligt positiva.

Företagen rapporterar om ökad sysselsättning samtidigt som fler företag upplever att arbetskraftsbrist är det främsta produkt-

ionshindret. Andelen företag som anger att arbetskraftsbrist är det främsta hindret för ett ökat byggande är i juni den högsta på över nio år. Att kunna rekrytera arbetskraft är det överlägset främsta hindret för ett ökat byggande bland husbyggarna. Cirka en femtedel av företagen inom anläggningsverksamhet uppger att arbetskraftsbrist är det främsta hindret även för dem, men en allt större andel uppger att det är brist på maskinkapacitet som främst håller tillbaka produktionen. Inte sedan 2007 har byggföretagen angett otillräcklig efterfrågan som främsta begränsning i så liten utsträckning som nu.

Andelen byggföretag som säger sig ha höjt anbudspriserna de senaste tre månaderna är fortsatt högre än det historiska genomsnittet.

Förväntningar och planer: Förväntningarna på byggandet de närmaste månaderna är fortsatt något mer optimistiska än normalt även om de trendmässigt dämpats sedan slutet av förra året. Förväntningarna på orderstockarnas utveckling är dock oförändrat mycket optimistiska.

Byggföretagens anställningsplaner ligger stabilt på en jämförelsevis hög nivå, vilket signalerar om en stark utveckling av sysselsättningen även de kommande tre månaderna.

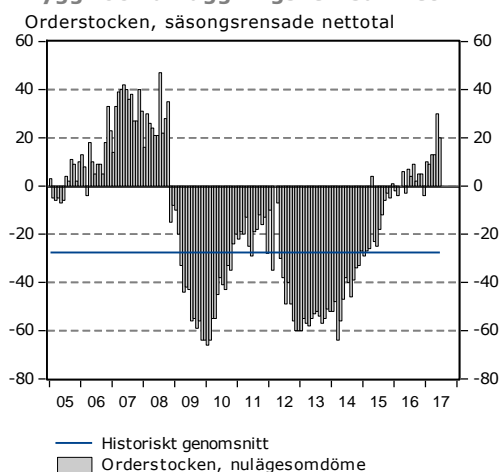
Anbudspriserna väntas sammantaget stiga på tre månaders sikt. Det är dock bara husbyggarna som aviserar om prishöjningar och bland dem är andelen som avser höja priserna mycket högre än normalt. Anläggningsbyggarna väntar sig sammantaget oförändrade anbudspriser de närmaste tre månaderna.

Tabell 4 Bygg- och anläggningsverksamhet

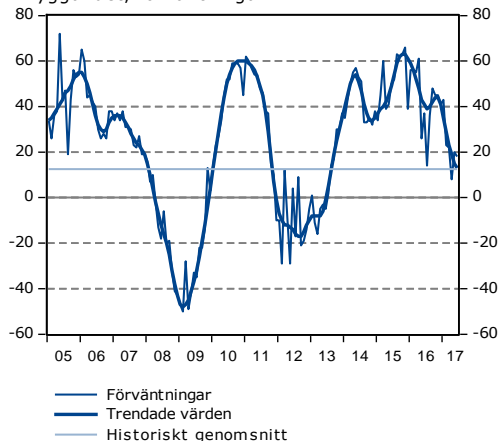
Säsongrensade netttotal

	Medel	mar	apr	maj	jun
		2017	2017	2017	2017
Utfall och nuläge					
Byggandet, utfall	7	37	47	51	45
Anbudspriser, utfall	-6	10	19	22	23
Orderstock, utfall	3	42	34	51	39
Orderstock, nulägesomdöme	-28	13	13	30	20
Antal anställda, utfall	-4	17	9	20	27
Förväntningar och planer					
Byggandet, förväntningar	13	22	8	20	18
Anbudspriser, förväntningar	0	8	22	29	24
Orderstock, förväntningar	10	57	56	44	43
Antal anställda, förväntningar	2	49	29	31	28

Bygg- och anläggningsverksamhet

Bygg- och anläggningsverksamhet

Bygg- och anläggningsverksamhet

Främsta hindret för ökat byggande (andel företag), säsongrensade värden

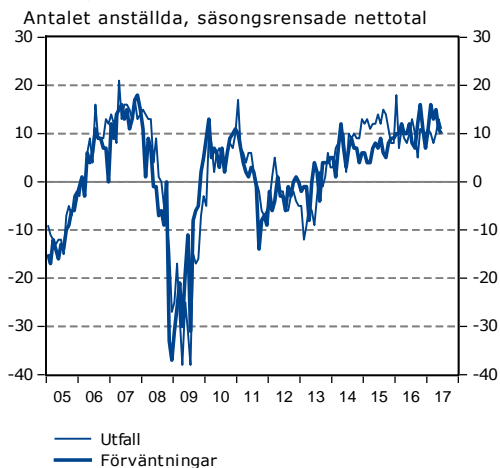
Detaljhandel

Detaljhandel

Detaljhandel

Detaljhandel

MINSKAT MISSNÖJE MED VARULAGREN

Utfall och nuläge: Företagen inom detaljhandeln har vänt de senaste månadernas trend och rapporterar nu om en försäljningstillväxt på normal nivå. Även företagens samlade omdöme om nuvarande försäljningssituation är i nivå med det historiska genomsnittet. Företagen inom handel med motorfordon är fortsatt betydligt mer positiva än normalt medan den specialiserade butikshandeln är något mer negativ än normalt.

Sammantaget anger färre företag än normalt att varulagren är för stora. Denna bild delas dock inte av företagen inom handel med motorfordon där missnöjet med för stora lager istället ökat.

Företagen inom detaljhandeln rapporterar om en starkare utveckling av antalet anställda än normalt. Starkast utveckling redovisar livsmedelshandel och handel med motorfordon.

Förväntningar och planer: Förväntningarna på försäljningsvolymen de närmaste tre månaderna är något mer optimistiska än normalt. Även förväntningarna på inköp av varor ligger över det normala och har ökat till de högsta nivåerna på nästan två år.

Försäljningspriserna väntas sammantaget stiga på tre månaders sikt.

Detaljhandelns anställningsplaner är fortsatt optimistiska. Mest optimistiska är företagen inom handel med motorfordon och livsmedelshandel.

Tabell 5 Detaljhandel

Säsongsrensade netttotal

	Medel	mar	apr	maj	jun
	2017	2017	2017	2017	2017
Utfall och nuläge					
Försäljningsvolym, utfall	27	16	18	14	26
Försäljningssituation, nulägesomdöme	3	2	3	-8	3
Varulager, nulägesomdöme	26	22	24	23	17
Antal anställda, utfall	3	8	10	13	11
Förväntningar och planer					
Försäljningsvolym, förväntningar	40	50	39	44	49
Försäljningspriser, förväntningar	10	17	12	12	13
Inköp av varor, förväntningar	17	22	12	25	30
Antal anställda, förväntningar	1	13	15	11	10
Försäljningssituation om 6 mån	44	50	49	46	50

Privata tjänstenärningar

OPTIMISTISKA ANSTÄLLNINGSPLANER

Utfall och nuläge: Tjänsteföretagen rapporterar om en utveckling av den egna verksamheten i linje med det historiska genomsnittet. En större andel företag än normalt anger dock att efterfrågan ökat de senaste månaderna och företagen är jämförelsevis nöjda med storleken på uppdragsvolymen. Mest nöjda är arkitekter, men även uthyrningsfirmor och fastighetsförvaltare är mycket nöjda. Antalet anställda uppges sammantaget ha ökat de senaste månaderna och försäljningspriserna har kunnat höjas i normal utsträckning.

Förväntningar och planer: Tjänsteföretagens förväntningar på efterfrågeutvecklingen de närmaste månaderna är optimistiska.

Även anställningsplanerna är mycket optimistiska och fortsätter att peka på en jämförelsevis stark sysselsättningsutveckling de närmaste månaderna. Mest optimistiska anställningsplaner redovisar olika konsulttjänstföretag och uthyrningsfirmor, medan finans- och försäkringsbolag samt juridiska och ekonomiska konsultbyråer är mer försiktiga. Ungefär lika många företag som normalt förväntar sig att höja försäljningspriserna på tre månaders sikt

Tabell 6 Privata tjänstenärningar

Säsongsrensade netttotal

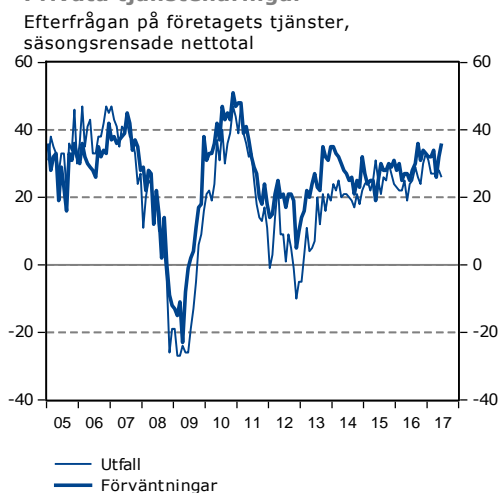
	Medel	mar 2017	apr 2017	maj 2017	jun 2017
Utfall och nuläge					
Utvecklingen av företagets verksamhet, utfall	22	26	24	22	19
Efterfrågan på företagets tjänster, utfall	18	27	27	28	26
Volymen på inliggande uppdrag, nulägesomdöme	-27	-6	-7	-6	-5
Försäljningspriser, utfall	4	11	9	9	6
Antal anställda, utfall	0	12	11	9	10
Förväntningar och planer					
Efterfrågan på företagets tjänster, förväntningar	24	34	26	32	36
Försäljningspriser, förväntningar	10	15	10	8	11
Antal anställda, förväntningar	5	19	13	19	21

Svaren samlades in mellan 29 maj och 14 juni.

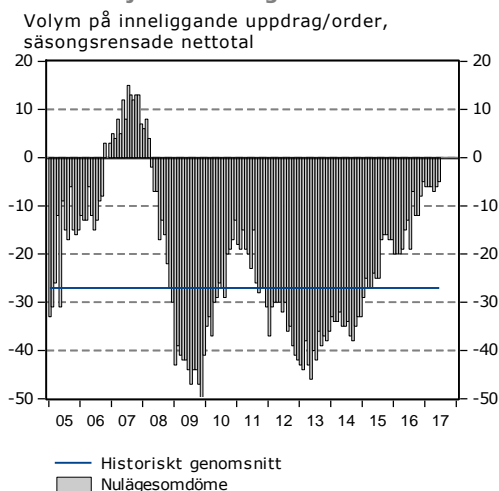
Privata tjänstenärningar

Privata tjänstenärningar

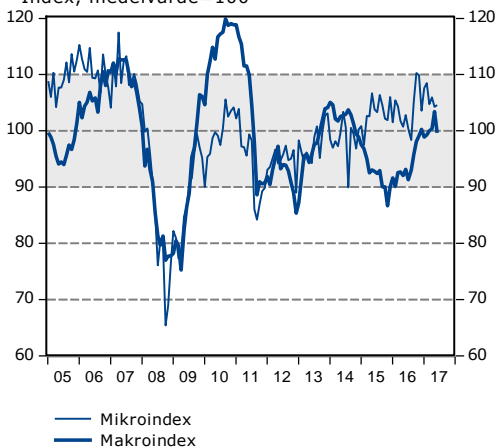

Privata tjänstenärningar

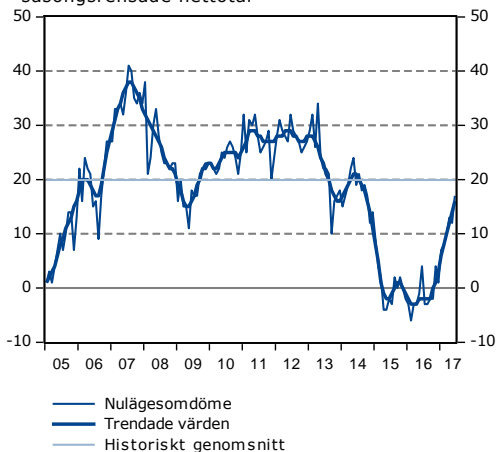
Hushåll

Mikro- och makroindex, säsongrensade värden. Index, medelvärde=100

Hushåll

Sparande i nuläget (fördelaktigt - ofördelaktigt), säsongrensade netttotal

Mikroindex

Sammanfattar hushållens syn på sin egen ekonomi. Mikroindex beräknas som genomsnittet av nettotalen (säsongrensade och standardiserade) för frågorna om den egna ekonomin, i nuläget respektive på tolv månaders sikt, samt frågorna om det är förmånligt att köpa kapitalvaror nu och om man planerar att öka inköpen av sådana varor de närmaste tolv månaderna.

Makroindex

Sammanfattar hushållens syn på läget i svensk ekonomi. Makroindex beräknas som genomsnittet av nettotalen (säsongrensade och standardiserade) för frågorna om den svenska ekonomin, i nuläget respektive på tolv månaders sikt, samt frågan om arbetslöshetens utveckling de närmaste tolv månaderna.

Hushåll

ATT SPARA BEDÖMS SOM ALLT MER FÖRDELAKTIGT

Makroindex, som sammanfattar hushållens syn på den svenska ekonomin, föll tillbaka i juni och uppgår till 99,4. Nedgången på 3,8 enheter var jämförelsevis stor och samtliga ingående frågor bidrog till nedgången.

Mikroindex, som sammanfattar hushållens syn på sin egen ekonomi, steg samtidigt från 104,0 i maj till 104,4 i juni. Nivån ligger därmed fortsatt över det historiska genomsnittet, vilket indikerar att hushållen är mer optimistiska än normalt om sin egen ekonomi.

Utfall och nuläge: Hushållens syn på sin egen ekonomi i nuläget dämpades i juni men är fortfarande mer positiv än normalt. Synen på den svenska ekonomin i nuläget försämrades medan bedömningen av risken för att själv bli arbetslös fortsätter att vara mycket ljus.

Andelen hushåll som anser det fördelaktigt att spara i nuläget har stigit. Trenden har det senaste halvåret pekat kraftigt uppåt, men trots det ligger nettotalet något under det historiska genomsnittet.

Köp av kapitalvaror anses i nuläget fortsatt vara gynnsamt.

Förväntningar och planer: Hushållens förväntningar på den svenska ekonomin på tolv månaders sikt försämrades rejält i juni efter en motsvarande lika stor uppgång i maj. Av de ingående frågorna bidrar denna fråga mest till minskningen i makroindex. Förväntningarna på den egna ekonomin var samtidigt i stort sett oförändrade och ligger nära det historiska genomsnittet.

Andelen hushåll som planerar att lägga mer pengar på kapitalvaruinköp de kommande tolv månaderna steg marginellt i juni och nivån på nettotalet är nära det normala.

Pris- och ränteförväntningar: Hushållens inflationsförväntningar på tolv månaders sikt uppgår till 2,6 procent i juni, vilket är en ökning med 0,2 procentenheter från föregående månad.

Den rörliga bostadsräntan väntas uppgå till 2,20 procent på ett års sikt, vilket är en ökning med 0,03 enheter från maj. På två och fem års är hushållens ränteförväntningar i stort sett oförändrade och förväntas uppgå till 2,65 respektive 3,42 procent.

Hushållen förväntar sig en ökning av bostadspriserna med 4,9 procent de kommande tolv månaderna, vilket är en minskning med 0,6 procentenheter i jämförelse med maj.

Svaren samlades in mellan 31 maj och 14 juni.

Tabell 7 Hushållsindikatorer

Säsongrensade värden, index medelvärde = 100

	Medel	mar 2017	apr 2017	maj 2017	jun 2017
Konfidensindikator	100,0	102,7	103,7	105,6	102,5
Makroindex	100,0	99,8	100,1	103,2	99,4
Mikroindex	100,0	104,5	105,8	104,0	104,4

Tabell 8 Hushållsfrågor

Säsongrensade värden, index medelvärde = 100

	Medel	mar 2017	apr 2017	maj 2017	jun 2017
Egen ekonomi nu	9	12	15	16	12
Egen ekonomi om 12 månader	19	20	19	17	18
Ekonomi i Sverige nu	-8	-2	4	11	5
Ekonomi i Sverige om 12 månader	6	-9	-10	1	-10
Arbetslösheten 12 månader framåt	8	-7	-4	-4	3
Rätt tidpunkt att köpa kapitalvaror nu	11	19	18	19	20
Hushållets inköp av kapitalvaror 12 månader framåt	-5	-5	-4	-6	-4
Fördelaktigt eller ofördelaktigt att spara nu	19	10	13	12	17
Hushållets sparande 12 månader framåt	46	64	64	68	59
Hushållets ekonomiska situation (sparar - skuldsätter sig)	55	72	66	67	66
Köp av bil inom 12 månader	-54	-50	-48	-49	-52
Köp av bostad inom 12 månader	-77	-78	-77	-76	-76
Renovering av bostaden inom 12 månader	-23	-19	-23	-18	-19
Egen arbetslöshetsrisk nu	-8	-16	-18	-15	-17

Tabell 9 Priser och räntor

Medelvärden i procent exklusive extremvärden

	mar 2017	apr 2017	maj 2017	jun 2017
Uppfattad inflation nu	2,0	2,5	2,3	2,8
Förväntad inflation om 12 mån	2,5	2,4	2,4	2,6
Förväntad rörlig bostadsränta om 1 år	2,21	2,25	2,17	2,20
Förväntad rörlig bostadsränta om 2 år	2,66	2,72	2,66	2,65
Förväntad rörlig bostadsränta om 5 år	3,43	3,45	3,40	3,42
Förväntningar på årlig procentuell förändring av bostads- priserna i allmänhet	5,0	4,8	5,4	4,9
Förväntningar på årlig procentuell förändring av priset på den egna bostaden	4,8	4,7	4,7	4,7

Anmärkning. För en beskrivning av hur KI fastställer vilka observationer som ska uteslutas, se sidan 14 i Metodbok för Konjunkturbarometern på www.konj.se